

حجة البالغة

شرحی بر کرامات و مقامات حضرت امیر المومنین علی (ع)

نویسنده و پژوهشگر

میر محمد رحیمی (ابوتراب)

سرشناسه : رحیمی، میثم
 عنوان و پدیدآوران : حجة البالغة، شرحی بر کرامات و مقالات حضرت
 امیرالمومنین (ع)، نویسنده میثم رحیمی «ابوتراب»
 مشخصات ناشر : مشهد، هاتف، ۱۳۹۵
 مشخصات ظاهری : ۸۸۸ ص
 بهاء :
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۴۸۴-۳۳۲-۸
 فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا
 موضوع : علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق
 فضائل و مناقب
 رده کنگره : BP ۳۷/۳۵
 نشانه اثر : ۳ ح ۳/س
 رده دیویی : ۲۹۷/۹۵۱



شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۴۸۴-۳۳۲-۸

نشر هاتفا

راکزین :

مشهد : خیابان آزادی ، بازارچه سراب ، پاساژ امیر

(نشر هاتفا) : تلفن : ۳۲۲۵۳۹۲۸ - ۳۲۲۵۵۲۰۰

مشهد : خیابان امام خمینی ، مقابل آموزش و پرورش ، کوچه

سجادی ، بيش جادى ۶ (نشر هاتفا)

تلفن : ۳۲۲۵۰۸۳۷ - ۳۲۲۳۵ ۲۱

تهران : خیابان انفی ، خیابان لبافی نژاد ، بین فروردین و اردیبهشت ،

پلاک ۱۹۱ (نشر هاتفا) : تلفن : ۶۶۹۶۲۹۵۹ - ۶۶۴۱۵۴۲۰

نام کتاب :	حجة البالغة
نویسنده :	میثم رحیمی
ناشر :	انتشارات هاتفا
ویراستار :	خانم بهشید ابراهیمی
طراحی جلد :	یوسف رضاپور
صفحه آرا :	خانم بهشید ابراهیمی
نوبت چاپ :	اول ۱۳۹۵
چاپخانه :	دقت
تیراژ :	۵۰۰ جلد
قطع :	وزیری
تعداد صفحه :	۸۸۸ صفحه
قیمت :	۴۲۰۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است.

فهرست مطالب

- ۱- سخن مؤلف ----- ۲۵
- ۲- مقدمه ----- ۲۷
- ۳- نام‌های امام علی (ع) ----- ۳۷
- * وجه نام گذاری امیرالمؤمنین به علی (ع) ----- ۳۸
- * نام مبارک امام علی (ع) در قرآن کریم ----- ۴۰
- الف- مور - اول: ﴿وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا﴾ ----- ۴۳
- ب- مور - دوم: ﴿وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيَّ حَكِيمٌ﴾ ----- ۵۲
- * نام‌ها و القاب، امام سی (ع) ----- ۶۹
- * نسب امام علی (ع) ----- ۷۱
- * چرا امام علی (ع) را حیدر تر از ... نامند؟ ----- ۷۲
- * چرا به امیرالمؤمنین غضنفر می‌گویند؟ ----- ۷۵
- * چرا به حضرت علی (ع) ابوتراب می‌گویند؟ ----- ۷۷
- ۴- امام علی (ع) در ادیان ----- ۷۸
- * نام علی (ع) در انجیل ----- ۷۹
- * علی (ع) و پیش‌گویی حضرت داوود (ع) ----- ۸۰
- * علی (ع) و استمداد حضرت سلیمان (ع) ----- ۸۰
- * نام علی بن ابی طالب (ع)، زیور کشتی نوح (ع) ----- ۸۲
- * حضرت موسی (ع) از شهادت علی (ع) خبر داد ----- ۸۳
- * پذیرش ولایت علی (ع) شرط ایمان در ادیان پیش از اسلام!! ----- ۸۳
- ۵- حدیثی از منابع اهل سنت در خصوص شرط ولایت علی در ادیان گذشته ----- ۸۴
- ۶- نام امام علی (ع) در کتب الهی ----- ۸۴
- ۷- ولادت و حسب و نسب ----- ۸۹

- ۸- ولادت امام علی (ع) در کعبه از دیدگاه اهل سنت ۹۵
- * حاکم نیشابوری (۴۰۵هـ) ۹۵
- * شاه ولی الله دهلوی (متوفای ۱۱۷۶هـ) ۹۸
- * سبط ابن جوزی (متوفای ۶۵۴هـ) ۹۹
- * مسعودی (متوفای ۳۴۶هـ) ۱۰۱
- * گنجی شافعی (متوفای ۶۵۸هـ) ۱۰۳
- * ابن صباغ ممالکی (۸۵۵هـ) ۱۰۴
- * حلبی (متوفای ۱۰۴۴هـ) ۱۰۶
- * آیا حکیم بن حرام در خانه کعبه متولد شده است؟ ۱۰۶
- ۹- علت به دنیا آمدن امام علی (ع) در کعبه چه بود؟ ۱۰۷
- * جریان ولادت امیرمؤمنان (ع) ۱۰۸
- * جریان ولادت حضرت در منابع اهل سنت ۱۰۸
- * جلوه‌ای از اسرار ولادت حضرت در کعبه ۱۰۹
- ۱۰- جمال و شمایل امام علی (ع) ۱۱۱
- ۱۱- پاسخ به شبهاتی پیرامون شکل ظاهری امیرالمومنین (ع) ۱۱۳
- * بررسی روایات پیرامون سیمای ظاهری امیرالمومنین علی (ع) ۱۱۴
- * مدح سیمای ظاهری حضرت (ع) ۱۱۴
- ۱۲- شباهت ظاهری امیرالمؤمنین (ع) به پیامبر اسلام (ص) ۱۲۷
- ۱۲- شباهت ظاهری امیرالمؤمنین (ع) به انبیای الهی ۱۲۹
- * شباهت به حضرت آدم (ع) ۱۲۹
- * شباهت به حضرت ادریس (ع) ۱۳۰
- * شباهت به حضرت لوط (ع) ۱۳۰
- * شباهت به حضرت داوود (ع) ۱۳۱
- * شباهت به حضرت موسی و حضرت عیسی (ع) ۱۳۱

- ۱۴- فاطمه بنت اسد تنها مادری که در خانه خدا میزبان ولادت فرزندش شد - ۱۳۳
- * ازدواج با ابوطالب (ع) - ۱۳۳
- * فرزندان فاطمه بنت اسد (س) - ۱۳۴
- * وفات فاطمه بنت اسد (س) - ۱۳۶
- ۱۵- ابوطالب کیست؟ - ۱۳۸
- ۱۶- زندگی در خانه پیامبر (ص) - ۱۴۰
- ۱۷- ازدواج حضرت فاطمه (س) و حضرت علی (ع) - ۱۴۲
- * پیوند نو با نور - ۱۴۲
- * نوید یاری - ۱۴۲
- * مراسم خوشگانی علی (ع) از فاطمه (س) - ۱۴۳
- * در میان گذاشتن غواصان علی (ع) با فاطمه (س) - ۱۴۳
- * پاسخ فاطمه زهرا (س) به خدایتگاری علی (ع) - ۱۴۴
- * مراسم عقد - ۱۴۴
- * جهیزیه فاطمه زهرا (س) - ۱۴۵
- * مهمانی عروسی - ۱۴۶
- * شکوهی جاودانه - ۱۴۶
- * دعای پیامبر (ص) - ۱۴۷
- * سفارش‌های پیامبر به حضرت علی (ع) و فاطمه (س) - ۱۴۷
- ۱۸- تعداد فرزندان علی (ع)، و نام ایشان و نام مادران آنان چه است؟ - ۱۴۸
- ۱۹- درس‌هایی از ازدواج امام علی (ع) و حضرت فاطمه (س) - ۱۵۱
- * الگوی عفاف و پاکدامنی - ۱۵۱
- * کفو و همتا بودن - ۱۵۱
- * تقسیم کار - ۱۵۲
- * همسرمداری - ۱۵۵

- * پرورش فرزندان ----- ۱۵۸
- * سبک بودن مهریه ----- ۱۵۸
- * جهیزیه به اندازه‌ی نیاز ----- ۱۵۹
- * جشن عروسی و دوری از گناه ----- ۱۶۰
- * سادگی با خوشحالی منافات ندارد ----- ۱۶۰
- * بی‌تکلفی ----- ۱۶۱
- ۲۰- فضایل حضرت زهرا(س) ----- ۱۶۱
- * نور فاطمه(س) ----- ۱۶۳
- * چرا فاطمه؟ ----- ۱۶۴
- * نیایش زهرا(س) ----- ۱۶۵
- * نیت خالص فاطمه(س) ----- ۱۶۵
- * تسبیح فاطمه(س) ----- ۱۶۵
- * محدثه بودن زهرا(س) ----- ۱۶۶
- * بخشش زهرا(س) ----- ۱۶۷
- * مقام شفاعت ----- ۱۶۸
- ۲۱- روش همسراری امیرمومنان علی(ع) ----- ۱۷۱
- * رفتار و اخلاق حضرت علی(ع) با فرزندان ----- ۱۷۴
- * سیره و روش امام علی(ع) در مورد خویشاوندان ----- ۱۷۵
- ۲۲- دلایل ازدواج‌های حضرت علی(ع) بعد از حضرت فاطمه(س) ----- ۱۷۷
- * فلسفه ازدواج‌های متعدد آن حضرت ----- ۱۷۸
- ۲۳- فضائل حضرت ام البنین(س) ----- ۱۸۰
- * حضرت ام البنین(س)، زنی از تبار دلیران ----- ۱۸۰
- * همسری مولا علی(ع) ----- ۱۸۱
- * فداکاری نسبت به اهل بیت پیامبر(ص) ----- ۱۸۱

- * ولایت مداری حضرت ام البنین (س) ----- ۱۸۲
- * شاعری فصیح و اهل فضل و دانش ----- ۱۸۲
- * پرورش دهنده‌ی پرچمدار کربلا ----- ۱۸۳
- * صبر بی نظیر حضرت ام البنین (س) ----- ۱۸۳
- ۲۴- دلایل برتری و افضلیت علی (ع) بر سایر انبیاء به جز خاتم انبیاء (ص) --- ۱۸۴
- * ولادت علی (ع) در خانه خدا ----- ۱۸۸
- * استدلال به آیه مباهله در برتری امام علی (ع) ----- ۱۸۹
- ۲۵- برخی از تحایل امام علی (ع) ----- ۱۹۱
- ۲۶- شهادت امام علی (ع) در خانه خدا ----- ۲۰۸
- * پیش‌بینی امام علی (ع) درباره شهادت خود ----- ۲۰۸
- * محل دقیق شهادت حضرت علی (ع) کجا بود ----- ۲۰۹
- ۲۷- خوارج و شهادت حضرت علی (ع) ----- ۲۱۲
- * خوارج در لغت ----- ۲۱۲
- * خوارج در اصطلاح ----- ۲۱۳
- * برخی از عقاید خوارج ----- ۲۱۴
- * خوارج و شهادت امام علی (ع) ----- ۲۱۵
- * شناسایی قاتلان واقعی امام (ع) ----- ۲۱۷
- ۲۸- اصول اخلاقی و رفتار امام علی (ع) با دشمنان چگونه بود ----- ۲۲۳
- ۲۹- چرا امام حسن و امام حسین (ع) ابن ملجم را قصاص کردند؟ در حالی که انتظار می‌رفت که ایشان قاتل پدرشان را عفو کنند؟ ----- ۲۲۴
- ۳۰- ابن ملجم مرادی ----- ۲۲۸
- * ابن ملجم شناسی ----- ۲۳۰
- * قبر "ابن ملجم" کجاست؟ ----- ۲۳۷
- ۳۱- قطام که بود؟ ----- ۲۳۹

- * قطام و نقش وی در شہادت حضرت علی (ع) ----- ۲۳۹
- ۳۲- چرا علی (ع) در برابر جسارت‌هایی کہ بہ ہمسرش شد سکوت نمود؟ --- ۲۴۲
- ۳۳- پاسخ بہ دہ شبہہ در مورد امام علی (ع) و شہادت حضرت زہرا (س) --- ۲۴۷
- ۳۴- پیش‌گویی شہادت امام حسین (ع) در کلام امیرالمؤمنین (ع) ----- ۲۸۳
- ۳۵- پیش‌بینی امیرالمؤمنین (ع) در راہ جنگ صفین از زبان ابن عباس ----- ۲۸۴
- * پیش‌بینی امیرالمؤمنین (ع) در حین جنگ صفین برای اصحاب ----- ۲۸۵
- * پیش‌بینی امیرالمؤمنین (ع) پس از جنگ صفین نزد ہرثمہ بن ابومسلم ----- ۲۸۵
- ۳۶- سخنرانی امیرالمؤمنین (ع) برای مردم و سؤال سعد بن ابی وقاص ----- ۲۸۵
- ۳۷- رفتار اصحاب امیر المؤمنین (ع) نسبت بہ عمر بن سعد ----- ۲۸۶
- ۳۸- پیش‌بینی امیرالمؤمنین (ع) ب در تن از اصحاب‌شان در کربلا ----- ۲۸۶
- ۳۹- خبر پیش‌بینی شہادت امام حسین (ع) ابو عبد اللہ جدلی ----- ۲۸۶
- ۴۰- اشارہ امیرالمؤمنین (ع) بہ کربلا ----- ۲۸۶
- ۴۱- امیرالمؤمنین (ع) بہ امام حسین (ع) شہادت نام را خبر دادہ بودند ----- ۲۸۶
- ۴۲- امیرالمؤمنین (ع) بہ ابن عازب شہادت امام حسین (ع) را خبر دادہ بودند ----- ۲۸۷
- ۴۳- شعر منسوب بہ امیرالمؤمنین (ع) و پیش‌بینی شہادت امام حسین (ع) ----- ۲۸۷
- ۴۴- امام علی (ع) پایہ‌گذار علوم قرآنی ----- ۲۸۸
- * مجموعہ‌ای در علوم قرآنی، منتسب بہ امام علی (ع) ----- ۲۸۹
- * امام علی (ع) و تأویل قرآن ----- ۲۹۲
- * تأویل آیات قرآن در کلام امام (ع) ----- ۲۹۴
- * محکم و متشابہ ----- ۲۹۸
- * راہ نداشتن اختلاف و تناقض در قرآن ----- ۳۰۳
- * امام علی (ع) واضع اعراب قرآن ----- ۳۱۱
- ۴۵- علی (ع) و بحث آزاد با اہل کتاب ----- ۳۱۳
- * علی (ع) و اسقف ----- ۳۱۴

- ۳۱۵ ----- * علی (ع) و دانشمندان یهود و نصارا
- ۳۱۵ ----- * علی (ع) و رأس الجالوت
- ۳۱۶ ----- * پاسخ امام (ع) درباره خداشناسی
- ۳۱۶ ----- * علی (ع) و جمعی از یهودیان
- ۳۱۷ ----- * علی (ع) و یکی از نوادگان وصی موسی (ع)
- ۳۱۹ ----- ۴۶- حضرت علی (ع) در آینه احکام
- ۳۱۹ ----- ۴۷- چرا شیعیان در اذان و اقامه خود جمله «اشهد ان علی ولی الله» را می گویند؟
- ۳۲۵ ----- * روایات بر چهار شهادت ثالثه
- ۳۲۹ ----- * شاهد بر این روایت در کتب اهل سنت
- ۳۲۹ ----- * شهادت ثالثه از چه زمانی شروع شده و آیا جدای از روایات عامه روایت خاصی نیز دارد؟
- ۳۳۰ ----- * بدعت ها در اذان
- ۳۳۱ ----- * حذف «حی علی خیر العمل» از اذان
- ۳۳۵ ----- ۴۸- چرا نام یکی از کتاب های امام علی (ع) را خیر نامیده اند؟
- ۳۳۶ ----- ۴۹- امامت و خلافت از دیدگاه اهل سنت
- ۳۳۷ ----- * برهان اثبات عقلی امامت
- ۳۴۲ ----- * دلایل نقلی اثبات امامت
- ۳۴۳ ----- ۵۰- اثبات ولایت و حقانیت امام علی (ع) به استناد منابع معتبر اهل سنت
- ۳۴۳ ----- * علمای اهل سنت درباره آیه ولایت و صدقه در رکوع چه گفته اند؟
- ۳۴۵ ----- * مفسرین سنی مذهب درباره آیه تبلیغ چه نوشته اند؟
- ۳۴۹ ----- * توضیح آیه اکمال دین و اتمام نعمت از منابع اهل تسنن
- ۳۵۲ ----- * بیان شان نزول آیه درخواست عذاب «سأل سائل»
- ۳۵۶ ----- * معنای حقیقی کلمات (ولی، مولا، اولی و...) در احادیث نبوی چیست؟

- ۵- نظر اهل سنت درباره مصحف امام علی (ع) چیست؟ ----- ۳۶۱
- ۵- آیا روایت معتبری در منابع اهل سنت وجود دارد که ثابت کند، امیرمؤمنان (ع)، امام اتفاقات آینده را تا قیامت می دانست؟ ----- ۳۶۷
- ۵- آیاتی که در قرآن در شأن امیرالمومنین حضرت علی (ع) به روایت اهل سنت وجود دارد ----- ۳۷۰
- * سوره مبارکه مائده، آیه ۵۵ ----- ۳۷۱
- * سوره مبارکه نساء، آیه ۵۹ ----- ۳۷۳
- * سوره مبارکه مائده، آیه ۶۷ ----- ۳۷۳
- * سوره مبارکه مائده، آیه ۷۳ ----- ۳۷۵
- ۵- امام علی (ع) از دیدگاه - نشانداز اهل سنت ----- ۳۷۶
- * احمد بن حنبل (پیشوای مذهب حنابل) ----- ۳۷۶
- * محمد بن ادریس (پیشوای مذهب شافعی) ----- ۳۷۷
- * ابن صباغ مالکی (اندیشمند مالکی مذهب) ----- ۳۷۷
- * ابن ابی الحدید (شارح نهج البلاغه و دانشمند معتزلی مذهب) ----- ۳۷۸
- * عبدالله بن عباس ----- ۳۷۹
- * فخر رازی (دانشمند و مفسر معروف اهل سنت) ----- ۳۷۹
- * خوارزمی (ادیب و خطیب مشهور اهل سنت) ----- ۳۸۰
- * زمخشری (ادیب و دانشمند اهل سنت) ----- ۳۸۰
- * جاحظ (ادیب، سخن دان و سخن شناس معروف) ----- ۳۸۱
- * بیهقی (دانشمند نامی اهل سنت) ----- ۳۸۱
- * شیخ محمد عبده (وی از بزرگترین روحانیون دانشمند اهل سنت) ----- ۳۸۲
- * عبدالفتاح عبدالمقصود (نویسنده و دانشمند مشهور مصری) ----- ۳۸۳
- ۵۵- امام علی (ع) از دیدگاه برخی از مخالفانش ----- ۳۸۳
- * معاویه بن ابی سفیان ----- ۳۸۳

- ۵۶- توصیف امیرالمومنین علی بن ابی طالب (ع) از زبان حضرت زهرا (س) ----- ۳۸۵
- ۵۷- ویژگی های علی (ع) از زبان پیامبر (ص) ----- ۳۸۶
- ۵۸- فضایل امیرالمؤمنین علی (ع) از زبان خویشان ----- ۳۸۷
- * استناد و استشهاد امیرالمؤمنین (ع) به واقعه غدیر ----- ۳۸۸
- * سخن امام (ع) درباره منصوب بودن خود از طرف خدا ----- ۳۸۹
- * لقب امیرالمؤمنین (ع) ----- ۳۹۰
- * شجاعت و دلآوری ----- ۳۹۰
- * استسهاد امام علی (ع) به آیه تطهیر ----- ۳۹۱
- * استسهاد امام علی (ع) به آیه تطهیر در غصب فدک ----- ۳۹۱
- ۵۹- امیرالمؤمنین (ع) از زبان پیامبر اکرم (ص) در منابع اهل سنت ----- ۳۹۲
- * علی (ع) را جز سید و نبی (ص) نشناختند ----- ۳۹۲
- * فضائل بی شمار علی (ع) ----- ۳۹۳
- * آنچه خوبان دارند تو تنها داری ----- ۳۹۴
- * محبت و علاقه پیامبر (ص) به علی (ع) ----- ۳۹۵
- * آیا کسی جان شیرین و پاره تنش را دوست نمی دارد؟ ----- ۳۹۶
- * علم علی (ع) ----- ۳۹۷
- * عبادت علی (ع) ----- ۳۹۸
- * امامت علی (ع) ----- ۴۰۰
- * قرآن در شأن علی (ع) ----- ۴۰۲
- * اطاعت از علی (ع) ----- ۴۰۳
- * محبت به علی (ع) ----- ۴۰۴
- ۶۰- فضایل حضرت علی (ع) از زبان دو منبع مهم اهل تسنن (صحیح بخاری و صحیح مسلم) ----- ۴۰۷
- * دشمنی با علی (ع)، دشمنی با خدا ----- ۴۰۷

- * دوستی با علی (ع) نشانه ایمان و دشمنی با وی علامت نفاق ----- ۴۰۷
- * نماز امیرمؤمنان (ع) ----- ۴۰۸
- * ابوتراب، لقب اهدایی پیامبر (ص) ----- ۴۰۸
- * علی، آشناترین مردم به قضاوت ----- ۴۰۸
- * علی دوست دار خدا و رسول، و ایشان دوست دار علی ----- ۴۰۹
- * علی نسبت به پیامبر به منزله هارون نسبت به موسی ----- ۴۱۰
- * ۶۱- مقام علی (ع) در پیشگاه خداوند ----- ۴۱۳
- * ۶۲- مقام حضرت علی (ع) در آسمان ها ----- ۴۱۴
- * ۶۳- مقام امام علی (ع) نزد زعمون وصی حضرت عیسی (ع) ----- ۴۱۴
- * ۶۴- مقام حضرت علی (ع) نزد حضرت خضر (ع) ----- ۴۱۵
- * ۶۵- شک کننده در مقام امام علی (ع) از زبان پیامبر (ص) ----- ۴۱۶
- * ۶۶- دشمنی با حضرت علی (ع) ----- ۴۱۶
- * خلافت علی (ع) ----- ۴۱۸
- * جنگ جمل ----- ۴۱۹
- * سبب ها و انگیزه های عهدشکنی و ستیزه جویی اهل بیت ----- ۴۲۲
- * جنگ صفین ----- ۴۳۰
- * سبب ها و انگیزه های جنگ صفین ----- ۴۳۴
- * خوارج و عوامل پیدایی آنها ----- ۴۳۸
- * اشکال های خوارج به علی (ع) ----- ۴۴۰
- * انگیزه های خوارج در دشمنی با علی (ع) ----- ۴۴۲
- * فرجام سخن ----- ۴۴۴
- * ۶۷- مواضع حضرت علی (ع) در جریان به خلافت رسیدن ابوبکر ----- ۴۴۴
- * سخن امام علی (ع) پس از آگاهی از ماجرای سقیفه ----- ۴۴۴
- * خودداری امام علی (ع) از بیعت با ابوبکر ----- ۴۴۵

- * انگیزه‌های بیعت امام علی (ع) پس از خودداری ----- ۴۴۶
- * اقدامات حضرت علی (ع) پس از بیعت برای بازپس‌گیری خلافت ----- ۴۴۷
- * شیوه‌های حضرت علی (ع) در ابراز مخالفت ----- ۴۴۹
- * چرا امام علی (عل) به مخالفت علنی با حکومت نپرداخت ----- ۴۵۰
- ۶۸- مواضع حضرت علی (ع) در برابر حکومت عمر ----- ۴۵۱
- * سخن حضرت علی (ع) بعد از خلافت عمر ----- ۴۵۱
- * واکنش امام علی (ع) در برابر سیاست‌های داخلی و خارجی خلیفه ----- ۴۵۲
- * همکاری حضرت علی (ع) با حکومت عمر ----- ۴۵۲
- * سخن حضرت علی (ع) در برابر سیاست عمر در تحقیر امام ----- ۴۵۴
- * حضرت علی (ع) ریشه‌ای شش نفره ----- ۴۵۴
- ۶۹- فعالیت‌ها و مواضع سیاسی امیرالمومنین (ع) در زمان خلافت عثمان ----- ۴۵۵
- * مخالفت‌های حضرت علی (ع) در قبال حکومت عثمان ----- ۴۵۵
- * سیاست حضرت علی (ع) در جریان دورش بر ضد عثمان ----- ۴۵۶
- ۷۰- آیا حضرت علی (ع) با خلفای سه‌گانه همکاری داشته است؟ ----- ۴۵۸
- * حفظ دین، بزرگترین وظیفه امیرمؤمنان (ع) ----- ۴۶۰
- * دفاع از مظلوم، وظیفه امام (ع) بود ----- ۴۶۲
- * مرجعیت علمی امام امیرالمؤمنین (ع) ----- ۴۶۶
- * دفاع امیرمؤمنان (ع) از اسلام بود، نه از خلفا ----- ۴۶۹
- * آمار مشورت‌های خلفا با امیرمؤمنان (ع) ----- ۴۷۵
- * از مجموع ۸ مورد دخالت امام (ع) در امور زمان عثمان ----- ۴۷۶
- ۷۱- آیا امیرمؤمنان (ع) در قضیه قرطاس حضور داشت؟ اگر حضور داشت، چرا جواب اهانت‌کنندگان را نداد؟ ----- ۴۷۶
- * حرمت پیشی گرفتن بر رسول خدا (ص) ----- ۴۷۸
- * حرمت نزاع در حضور رسول خدا (ص) ----- ۴۸۰

- * گروهی از حاضران در خانه از موافقان نوشتن وصیت ----- ۴۸۲
- * افشای چهره کسانی که ادعای خلافت داشتند ----- ۴۸۲
- * اتمام حجت با مسلمانان ----- ۴۸۳
- ۷۲- روایاتی در سبّ امیرالمؤمنین (ع) توسط بنی امیه ----- ۴۸۴
- * احدی از بنی امیه بر نمی خواستند، مگر این که امیرالمؤمنین علی (ع) را لعن می کردند ----- ۴۸۴
- * مغیره بن سعید را سبّ امیرالمؤمنین ----- ۴۸۷
- * مروانی ها و ناسزاگویی به امیرالمؤمنین (ع) ----- ۴۸۸
- * لکنت زبان، هنگ ناسزاگویی به امیرالمؤمنین (ع) ----- ۴۸۹
- * علی (ع) را در منابر شرد، و غرّب الم لعن می کردند ----- ۴۹۰
- * ناسزاگویی به علی (ع) بر فراز هفتاد هزار منبر ----- ۴۹۰
- * تواتر اخبار ناسزاگویی بنی امیه ----- ۴۹۰
- * ناسزاگویی به اهل بیت (ع) برای تقرب به دشمنان آنان ----- ۴۹۱
- * نقل فضائل امیرالمؤمنین (ع) با سبّ آن حضرت جمع می شود ----- ۴۹۱
- * بنی امیه، سزاوار سرزنش ----- ۴۹۲
- * استواری حکومت بنی امیه با ناسزاگویی به امیرالمؤمنین (ع) ----- ۴۹۲
- * تحریف روایت منزلت ----- ۴۹۳
- * تهمت خیانت به امیرالمؤمنین (ع) ----- ۴۹۳
- * تهمت ارتداد به امیرالمؤمنین (ع) ----- ۴۹۴
- * عباس و علی (ع) از اهل آتش هستند! ----- ۴۹۵
- * علی (ع) سبب بروز فاجعه در مدینه ----- ۴۹۵
- * چهارصد هزار درهم جایزه جعل حدیث در مذمت امیرالمؤمنین (ع) ----- ۴۹۶
- * نزول آیه ﴿تولی کبره﴾ در مذمت علی (ع) ----- ۴۹۷
- * کشتن هر کودکی که نامش علی باشد ----- ۴۹۸

- ۴۹۸- * کشتن و زندانی کردن شیعیان در تمامی شهرها
- ۵۰۰- * سزای مقاومت کنندگان در برابر ناسزاگویی به امیرالمؤمنین (ع)
- ۵۰۰- * کشتن نسائی به خاطر نقل فضائل امیرالمؤمنین (ع)
- ۵۰۱- * قطع گردن ظهیرالدین اردبیلی به خاطر عدم اعتقاد به وجوب مدح صحابه
- ۵۰۲- * شلاق زدن ابن ابی لیلی
- ۵۰۲- * مجلس را با لعن ابوتراب به پایان ببرد
- ۵۰۵- * آب کشی جای نشستن کسی که حدیث طبر را نقل کرده بود
- ۵۰۵- * هزار تازیانه، جزای نقل فضائل حسنین (ع)
- ۵۰۶- * شکستن منبر حاکم نیشابوری به علت عدم نقل فضائل معاویه
- ۵۰۷- * چهار صد ضربه شلاق جزای کسی که امیرالمؤمنین (ع) را لعن نکرد
- ۵۰۷- * امتناع مردم، پستمان از لعن امیرالمؤمنین (ع)
- ۵۰۸- * امتناع مردم قزوین از لعن امیرالمؤمنین (ع)
- ۷۳- دیدگاه اهل سنت نسبت به واقعه غدیر خم با ذکر نظر امام غزالی و اشاره به منابع؟
- ۵۰۸- * معنای ولایت
- ۵۰۹- * آیات قرآن
- ۵۱۱- * تفسیر پیامبر (ص)
- ۵۱۲- * قرائن و شواهد
- ۵۱۵- ۷۴- اهل سنت و غدیر خم
- ۵۱۶- * بیان افضلیت و برتری امام علی (ع)
- ۵۱۸- * کاندیداتوری خلافت
- ۵۲۸- ۷۵- سه امتیاز برتر امام علی (ع) نسبت به پیامبر اکرم (ص)
- ۵۲۸- ۷۶- آیا شیطان نسبت به امام علی (ع) علاقه و دوستی می‌ورزد؟
- ۵۳۱- ۷۷- دلایل برتری امیرالمؤمنین علی (ع) بر ابوبکر و دیگر صحابه

- ۷۸- برخی از دلایل برتری حضرت علی (ع) بر تمام صحابه ----- ۵۳۴
- * امام علی (ع) برادر پیامبر (ص) ----- ۵۳۴
- * امام علی (ع) مولود کعبه ----- ۵۳۵
- * امام علی (ع) و تربیت الهی ----- ۵۳۵
- * امام علی (ع) بر هیچ بتی سجده نکرد ----- ۵۳۶
- * امام علی (ع) اولین مؤمن ----- ۵۳۷
- * امام علی (ع) محبوب‌ترین خلق به سوی خداوند ----- ۵۳۷
- * امام علی (ع) و میر (ص) از یک نور ----- ۵۳۷
- * امام علی (ع) راهارین موم ----- ۵۳۸
- * امام علی (ع) شجاع‌ترین صحابه ----- ۵۳۸
- * امام علی (ع) داناترین صحابه ----- ۵۳۹
- * امام علی (ع) بت شکن زمان ----- ۵۴۰
- ۷۹- مناظره فضال بن حسن با ابوحنیفه ----- ۵۴۰
- ۸۰- فضایل امام علی (ع) از زبان ابوبکر، عمر، عثمان عایشه و عمروعاص ----- ۵۴۳
- * سخنان ابوبکر ----- ۵۴۳
- * امام علی (ع) از زبان عمر بن خطاب ----- ۵۴۷
- * سخن عثمان در خطابش به علی (ع) ----- ۵۵۴
- * فضایل علی (ع) از زبان عایشه ----- ۵۵۴
- * فضایل علی (ع) از زبان عمروعاص ----- ۵۵۵
- * اعتراف عمر به سه فضیلت امام علی (ع) ----- ۵۵۸
- * اعتراف معاویه به اعلم بودن حضرت علی (ع) ----- ۵۵۸
- * اعتراف عمر به برتری امام علی (ع) ----- ۵۵۸
- ۸۱- چرا امام علی (ع) نام سه فرزند خود را عمر، ابوبکر و عثمان گذاشت؟ ----- ۵۵۹
- * نام‌گذاری به نام ابوبکر ----- ۵۵۹

- ۵۶۰ ----- * نام‌گذاری به نام عمر
- ۵۶۱ ----- * نام‌گذاری به نام عثمان
- ۵۶۶ ----- ۸۲- گواهی صحابه بر وقوع غدیر + سند
- ۵۶۹ ----- ۸۳- دشمنی عائشه با مولا علی(ع) -----
- ۵۶۹ ----- * جنگ افروزی عائشه علیه مولا علی(ع) -----
- ۵۷۰ ----- * شادی بی حد و حصر عائشه پس از شهادت مولا علی(ع) -----
- ۵۷۱ ----- * شعر عائشه در مدح قاتل علی(ع) -----
- ۵۷۳ ----- * دشمنی عائشه با علی(ع) از زبان عالم سنی -----
- ۵۷۵ ----- * دشمنی با اهل بیت(ع) از منظر روایات اهل سنت -----
- ۵۷۸ ----- * دشمن علی(ع) گرام زاده است! -----
- ۵۸۱ ----- ۸۴- مقام حضرت علی(ع) از زبان یک یهودی -----
- ۵۸۲ ----- ۸۵- امیرالمومنین(ع) از زبان دانشمندان جهان -----
- ۵۸۲ ----- * علامه طباطبایی -----
- ۵۸۲ ----- * فخرالدین رازی (مفسر اهل سنت) -----
- ۵۸۲ ----- * جبران خلیل جبران (نویسنده مسیحی) -----
- ۵۸۳ ----- * جرج جرداق مسیحی -----
- ۵۸۳ ----- * توماس کارلایل (فیلسوف انگلیسی) -----
- ۵۸۳ ----- * خلیل بن احمد فراهیدی (نحودان و واضع علم عروض) -----
- ۵۸۳ ----- * مادام دیالافوا (سیاح فرانسوی) -----
- ۵۸۴ ----- * نرسیسیان (دانشمند مسیحی) -----
- ۵۸۴ ----- * شبلی شمیل (از پیشتازان مکتب مادی‌گری) -----
- ۵۸۴ ----- * رودلف زیگر (محقق و نویسنده آلمانی) -----
- ۵۸۴ ----- * بارون کاردایفو (دانشمند فرانسوی) -----
- ۵۸۴ ----- * گابریل دی انگیری -----

- * میخائیل نعیمه (نویسنده معروف مسیحی) ----- ۵۸۴
- ۸۶- وصف علی (ع) در کلام شاعران ----- ۵۸۵
- * امیرالمومنین (ع) در آینه ادبیات عرب ----- ۵۸۵
- * وصف علی (ع) در کلام شاعران شیعه و سنی افغان ----- ۵۹۳
- ۸۷- اخلاق سیاسی از دیدگاه امام علی (ع) ----- ۵۹۹
- * مبانی فکری حضرت علی (ع) درباره اخلاق سیاسی ----- ۶۰۰
- * وجوه مهم اندیشه امام علی (ع) درباره سیاست و اخلاق ----- ۶۰۰
- ۸۸- چهار قضاوت در زمان خلافت امام علی (ع) ----- ۶۱۵
- * زد و خورد در حلّ مستأمن ----- ۶۱۵
- * یک نفر در آب غرق شد ----- ۶۱۶
- * نشگون ----- ۶۱۶
- * ودیعه ----- ۶۱۷
- * قضاوت امام علی (ع) درباره چهار نفر که شیر شدند ----- ۶۱۸
- ۸۹- سیره اجتماعی امام علی (ع) ----- ۶۱۹
- * احترام به حقوق و کرامت انسان‌ها ----- ۶۱۹
- * مروت و مدارا با دوست و دشمن ----- ۶۲۰
- * پابیندی کامل به امور دین ----- ۶۲۰
- * عدالت اجتماعی ----- ۶۲۱
- * برابری اجتماعی ----- ۶۲۱
- * مشورت در امور اجتماعی ----- ۶۲۲
- ۹۰- برنامه‌های اقتصادی امام علی (ع) ----- ۶۲۳
- * گسترش عدالت ----- ۶۲۳
- * کوشش برای بهبود وضع مردم ----- ۶۲۴
- * مبارزه با مفاسد اقتصادی ----- ۶۲۷

- ۶۲۹ ----- * کنترل اخلاقی و عملی کارگزاران
- ۶۳۳ ----- ۹۱- یاران امام علی(ع) -----
- ۶۳۳ ----- * ابو ایوب انصاری -----
- ۶۳۸ ----- * حجر بن عدی -----
- ۶۵۲ ----- * سلیم بن قیس هلالی -----
- ۶۵۵ ----- * سلمان فارسی -----
- ۶۶۲ ----- * ابوذر غفاری -----
- ۶۶۸ ----- * عمّار یاسر -----
- ۶۸۲ ----- * مالک اشتر -----
- ۶۹۱ ----- * اویس قرنی -----
- ۶۹۵ ----- * رشید هجرى -----
- ۷۰۱ ----- * کمیل بن زیاد -----
- ۷۱۰ ----- * مقداد بن عمرو -----
- ۷۱۲ ----- * میثم تمار -----
- ۷۱۹ ----- * هاشم بن عتبّه «مرفال» -----
- ۷۲۰ ----- * عمرو بن حمق الخزاعی -----
- ۷۲۱ ----- * عبدالله بن بدیل -----
- ۷۲۳ ----- * قنبر -----
- ۹۲- شرح حال ۱۲ تن از خواص صدر اسلام و علت سقوط آنها در زمان حضرت
 ۷۲۷ ----- علی(ع) -----
- ۷۳۸ ----- ۹۳- مذهب شیعه در چه زمانی پایه گذاری شده است؟ -----
- ۷۴۳ ----- * ظهور شیعه به روایت علمای اهل سنت -----
- ۹۴- آیا امام علی(ع) و امام حسن و حسین(ع) در جنگ با ایران حضور
 ۷۴۵ ----- داشتند؟ -----

- ۹۵- نامه‌ها و سخنان حضرت علی (ع) درباره مردم ایران ----- ۷۵۵
- ۹۶- نقش حضرت علی (ع) در جنگ صدر اسلام ----- ۷۶۰
- * نقش حضرت علی (ع) در جنگ بدر ----- ۷۶۰
- * شجاعت بی نظیر حضرت علی (ع) در جبهه احد ----- ۷۶۲
- * علی (ع) و جنگ بنی قریظه ----- ۷۶۶
- * نقش مولی علی (ع) در جنگ خیبر ----- ۷۷۵
- * حضرت علی (ع) در جنگ تبوک ----- ۷۷۸
- * نقش حضرت علی (ع) در جنگ خندق ----- ۷۷۹
- * نقش علی (ع) در مایه با عمر بن عبدود ----- ۷۸۲
- * نقش علی (ع) در فتح مکه ----- ۷۸۷
- * تجلیل پیامبر از امام علی (ع) در فتح مکه ----- ۷۹۰
- * علت شرکت نکردن امام علی (ع) در جنگ موته چه بوده است؟ ----- ۷۹۱
- ۹۷- کرامتی از حضرت علی (ع) ----- ۷۹۱
- * معجزه رد الشمس چیست و چگونه اتفاق افتاد؟ ----- ۷۹۱
- * کرامات و مقام حضرت علی (ع) ----- ۷۹۴
- * زلزله در زمان علی (ع) ----- ۷۹۵
- * از معجزات حضرت علی (ع) ----- ۷۹۶
- * جنگ علی (ع) با جنیان شعله به دست ----- ۷۹۸
- * داستان مسلمان شدن زعفر جنی به وسیله حضرت علی (ع) ----- ۸۰۱
- * فاضل بزرگوار سید جعفر مزارعی روایت کرده ----- ۸۰۴
- * امام علی (ع) و مقدس اردبیلی ----- ۸۰۶
- * سپردن امامت به علی (ع) ----- ۸۰۸
- * رؤیای صادقانه ----- ۸۰۹
- * نتیجه توسل به علی (ع) ----- ۸۱۰

- * نور افشانی ضریح حضرت امیر(ع) و باز شدن دروازه نجف ----- ۸۱۰
- * شفاعت علی(ع) از غاصب ----- ۸۱۱
- * نورانی شدن شب از وجود علی(ع) ----- ۸۱۲
- * قبای گلگون ----- ۸۱۲
- * شفاعت علی(ع) ----- ۸۱۳
- * مدح علی(ع) ----- ۸۱۵
- * وضو بر نام علی(ع) ----- ۸۱۷
- * لطف یلوی(ع) به مرد مسیحی ----- ۸۱۸
- * مقام علامه امینی نزد حضرت امیر(ع) ----- ۸۱۹
- * خطبه بی‌نقّه حضرت علی(ع) ----- ۸۲۱
- * شعر علی ای سمانی حیات و خواب آیت‌الله مرعشی نجفی ----- ۸۲۴
- * ۹۸- نصایح و مواظب امام علی(ع) ----- ۸۲۶
- * تذکر به محمد ابن ابی‌بکر ----- ۸۲۷
- * اجتناب از غفلت ----- ۸۲۸
- * علم مفید ----- ۸۳۰
- * تنبیه ترک اولی ----- ۸۳۰
- * شناخت دنیا ----- ۸۳۱
- * ضرورت توشه انداختن ----- ۸۳۲
- * مدح و ستایش دنیا ----- ۸۳۴
- * شیوهی برخورد با دنیا ----- ۸۳۶
- * پرهیز از همنشینی با زنان ----- ۸۳۷
- * ندای دلسوزانه ----- ۸۳۸
- * تهدید و توبیخ یکی از استانداران ----- ۸۳۸
- * تذکر جدّی به فرماندار ----- ۸۴۱

- * عاقبت گناهکاران ----- ۸۴۲
- * موعظه‌ای در آینده نگری انسان ----- ۸۴۳
- * هشدارى تكان دهنده ----- ۸۴۳
- * عذرخواهى به درگاه حى سبحان ----- ۸۴۵
- * گريه از غفلت دوستان ----- ۸۴۵
- * تأسف از اندیشه‌ى سطحى مردم ----- ۸۴۶
- * هشدارى ديگر ----- ۸۴۸
- * رياضت بافت رسا ----- ۸۴۹
- * موعظه‌ى پدرايه ----- ۸۵۰
- * حالات (مُخْتَضِر) ----- ۸۵۱
- * ميزان شباہت ما به اميرالمؤمنين (ع) ----- ۸۵۴
- ۹۹- وصيتنامه اميرمؤمنان (ع) و آسرين فائزى ها به شيعيانش ----- ۸۵۵
- ۱۰۰- تاريخچه شهر نجف ----- ۸۵۹
- ۱۰۱- رابطه خاص كعبه و مولود كعبه ----- ۸۶۱
- ۱۰۲- گشايش درهاى آسمان براى زائر اميرالمومنين (ع) ----- ۸۶۲
- ۱۰۳- متن زيارت امين الله ----- ۸۶۴
- ۱۰۴- نماز حضرت اميرالمومنين على (ع) ----- ۸۶۷
- ۱۰۵- منابع ----- ۸۷۳

سخنی چند از مؤلف با خوانندگان عزیز:

بسمه تعالی

شکر و سپاس خدایی را که توفیق نوشتن در وصف برترین انسان پس از رسولش حضرت محمد (صلی الله علیه و آله وسلم) به این حقیر عنایت کرد بی شک این امر بزرگ میسر نمی شد مگر با عنایت خود حضرت.

«به ذره گر نظر لطف بو تراب کند»

به آسمان رود و کار آفتاب کند»

مگر سپاس به خدایی که پدری دانا و عالم و اشجع و مادری دلسوز و دانا به من عطا فرمود و از زمان کودکی مرا در راه دین قرار دادند. پدرم بوده است که مرا در دوران نوجوانی تشویق به شب زنده داری و قرائت قرآن و زیارت عاشورا نمود و مرا به عنوان امام جماعت عهد پذیرفت و تا کنون به اقتدای در نماز به من ثابت قدم بوده و این سه ساله است که من هم در این راه پیشرفت نمایم و به آرزوی دیرینه خود رسیدم که همان در راه دین بودن و توفیق هر چه بیشتر به خدا رسیدن برده است دست یابم. او علی رغم دیدن صدمات در دفاع مقدس و سختی های معیشتی مؤسس هیات های مذهبی در زادگاه این حقیر بوده است و مرا که

به سختی راه می‌رفتم با خود جهت آشنایی با معارف و اصول دین و کتاب الهی و آسمانی (قرآن مقدس) با خود همراه می‌کرد. او سختی‌های فراوانی کشید تا این‌جانب تربیت قرآنی شوم. اولین سخنرانی من در سن ۹ سالگی بوده است یادم می‌آید او چقدر برای این‌که خوب سخنرانی کنم زحمت کشید. وقتی در دوران نوجوانی به سبک و شیوه امام صادق (علیه‌السلام) نیمه شب‌ها در مزار شریف شهدا و مومنین محله‌ام برای اعمال عبادی می‌رفتم او بیدار بود و نه تنها با من مخالفت نمی‌کرد بلکه تشویق می‌کرد و می‌فرمود: "راه همسین است" از اولین معلم و استادم بوده است که تاکنون در خدمت آن جناب درس می‌گیرم. همه کتاب‌هایم با تشویق و هدایت ایشان صورت گرفته است. او بسیار سپاسگزارم. امید دارم همه کسانی که به عنوان پدر یا مادر و یا فرزند این مطالب را به حقیر منت می‌گذارند و می‌خوانند درس خوبی برای دوام زندگی آنان باشد.

«ان شاء الله»

والسلام

امام محمد باقر ۱۴۳۸

پاییز ۱۳۹۵ شمسی

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يَبْلُغُ مِدْحَتَهُ الْقَائِلُونَ، وَلَا يُحْصِي نِعْمَاءَهُ الْعَادُونَ، وَلَا يُؤَدِّي حَقَّهُ الْمُجْتَهِدُونَ، الَّذِي لَا يَذُرُّهُ بُغْدُ الْهَمَمِ، وَلَا يَنَالُهُ غَوْصُ الْفِطَنِ، الَّذِي لَيْسَ لِيَصِفَتِهِ حَدٌّ مَعْدُودٌ، وَلَا نَعَتْ مَوْجُودٌ، وَلَا وَقْتُ مَعْدُودٌ، وَلَا أَجَلٌ مَمْدُودٌ. فَطَرَّ الْخَلَائِقَ بِقُدْرَتِهِ، وَنَشَرَ الرِّيحَ بِرَحْمَتِهِ، وَوَلَدَ بِالصُّخُورِ مِيدَانَ أَرْضِهِ.

أَوَّلُ الَّذِينَ مَعْرِفَتُهُ، وَكَمَالُ مَعْرِفَتِهِ التَّصَدِيقُ بِهِ، وَكَمَالُ التَّصَدِيقِ بِهِ تَوْحِيدُهُ، وَكَمَالُ تَوْحِيدِهِ الْإِلَهَ لِلْأَصْرِ لَهُ، وَكَمَالُ الْإِخْلَاصِ لَهُ نَفْيُ الصِّفَاتِ عَنْهُ، لِشَهَادَةِ كُلِّ صِفَةٍ أَنَّهَا غَيْرُ الْمَوْصُوفِ، لِشَهَادَةِ كُلِّ مَوْصُوفٍ أَنَّهُ غَيْرُ الصِّفَةِ، فَمَنْ وَصَفَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ فَقَدْ قَرَنَهُ، وَمَنْ قَرَنَهُ فَقَدْ سَاءَ، وَمَنْ ثَبَتَهُ فَقَدْ جَزَّأَهُ، وَمَنْ جَزَّأَهُ فَقَدْ جَهَّلَهُ، وَمَنْ جَهَّلَهُ فَقَدْ أَشَارَ إِلَيْهِ، وَمَنْ أَشَارَ إِلَيْهِ فَقَدْ حَدَّهُ، وَمَنْ حَدَّهُ فَقَدْ عَدَّهُ، وَمَنْ قَالَ: «فِيمَ» فَقَدْ ضَمَّنَهُ، وَمَنْ قَالَ: «عَلَامٌ؟» فَقَدْ أَخْلَى مِنْهُ. لَيْسَ لَمْ يَخْلُقْ، مَوْجُودٌ لَا عَنْ عَدَمٍ، مَعَ كُلِّ شَيْءٍ لَا بِمُقَارَنَةٍ، وَغَيْرُ كُلِّ شَيْءٍ لَا بِمُزَايَلَةٍ، فَاعِلٌ لَا بِأَعْنَى الْحَرَكَاتِ وَالْأَلَةِ، بِصِيرٍ إِذْ لَا مَنظُورَ إِلَيْهِ مِنْ خَلْقِهِ، مُتَوَحِّدٌ إِذْ لَا سَكَنَ يَسْتَأْنِسُ بِهِ، وَحَسْبُ لِفَقْدِهِ»

حمد باد خداوندی را که سخنوران در شایش فرو مانند و شمارندگان از شمارش نعمت هایش عاجز آیند و کوشندگان هر چه کوشند حق نعمتش را آنسان که شایسته اوست، ادا کردن نتوانند. خداوندی، که اندیشه های دور را درک نکنند و زیرکان تیزهوش، به عمق جلال و جبروت او نرسند. خداوندی که مراخوان صفتش را نه حدی است و نه نهایی و وصف جلال و جمال او را سخنی درخور نتوان یافت، که در زمان نگنجد و مدت نپذیرد. آفریدگان را به قدرت خویش بیافرید و بادهای باران زای را بپراکند تا بشارت باران رحمت او دهند و به صخره های کوهساران، زمینش را از لرزش بازداشت. اساس دین، شناخت خداوند است و کمال شناخت او، تصدیق به وجود اوست و کمال تصدیق به وجود او، یکتا و یگانه دانستن اوست و کمال اعتقاد به یکتایی و یگانگی او، پرستش اوست. دور از هر شایبه و آمیزه ای و پرستش او زمانی از هر شایبه و آمیزه ای پاک باشد که از ذات او، نفی هر صفت شود زیرا هر صفتی گواه بر این است که غیر از موصوف

خود است و هر موصوفی، گواه بر این است که غیر از صفت خود است. (خطبه اول نهج بلاغه)

﴿الصلاه و السلام علی خیر خلقه خاتم انبیائه رسله سیدنا نبینا شفیع ذنوبنا ابی نقاسم محمد صلی الله علیه علی اهل بیته الطیین الطاهرین المعصومین لاسیما بقیت الله ی الارضین روحی و ارواح العالمین له الفداء﴾

سخن گفتن درباره امیرالمومنین (علیه السلام) کار آسانی نیست. شخصیتی که پیامبر کرم (صلی الله علیه و آله) به وصف او فرمود:

«اگر دریاها مرکب و درختان قلم شوند، انسان‌ها نگارشگر و جن‌ها شمارشگر باشند، رگیز نتوانند فضائل تو را بشمارند یا علی.» (مناقب خوارزمی، ص ۳۵)

جرج جرداق، نویسنده، شاعر و دانشمند، رئیس مسیحی لبنانی است که پدر و مادرش حضرت علی (علیه السلام) بسیار ارادت داشتند. بر سر در خانه خود، سنگی را نصب کرده بودند که روی آن جمله ﴿لا فتی الا علی، سیف الا ذوالفقار﴾ حک شده بود. جرج جرداق در وصف حضرت علی (علیه السلام) می‌گوید:

«ای روزگار کاش می‌توانستی همه قدرت‌هایت را، و ای طبیعت، کاش می‌توانستی همه استعدادهایت را در خلق یک انسان بزرگ، نبوغ بزرگ و قهرمان بزرگ جمع می‌کردی و یک بار دیگر به جهان می‌دادی. علی دیگر می‌دادی.»

شریک بودن در سختی‌های روزگار و فقر مردم: مشهور است که علی برای خویش آجری بر آجری، خشتی بر خشتی، چوبی بر چوبی نهاد و از این که در قصری که در کوفه برای او مهیا بود، زندگی کند، سرباز زد تا محل زندگی‌اش از مسکن نیازمندان بسیاری که در بدبختی زندگی می‌کردند، برتر نباشد. این سخن علی است که از روش

زندگی اش سرچشمه می گیرد: «آیا خویش را به این که مرا امیرالمومنین می نامید، قانع کنم و در سختی های روزگار شریکتان نباشم؟»

علی تصریح می کند که از غذای خوش گوار، لباس نرم و مسکن با رفاه ناخشنود نیست. اما از آن جهت از آن دوری می گزیند که اگر چنین کند، بین مردم نیازمندانی وجود دارند که از آن چه او از آن بهره مند می شود، بهره مند نمی شوند. این تصریح دلیل بر این است که نخستین علاقه وی گسترش امکانات زندگی برای مردم است و تا زمانی که بین مردم فردی وجود داشته باشد که با سیری آشنایی ندارد و انتظار قرص نانی را ندارد، بر رهبر این جماعت لازم است آن چه را آنان تحمل می کنند، تحمل کند و رنجی را که آنان می برند، بچشد؛ تا زمانی که سایه فقر از سر آنان کنار رفت، و آن گاه از سر او هم کنار برود، و گرنه چه مفهومی برای رهبری و ولایت می ماند؟ دشواری های روزگار در نگاه علی با سختی های فقر مساوی است.

دشنام ندادن حتی به دشمنان، روزه های جنگ صفین می شنید که یارانش شامیان را به خاطر نیرنگ بازی و خدعه ورزی، دشنام می دهند. به آنان گفت: «من از این که زشت گو باشید ناخشنودم. ولی اگر دارهای آنان را بازگویی کنید و چگونگی آن ها را بیان کنید، سخنان تان راست تر و در بیان رساتر خواهد بود. به جای دشنام دادن شان، بگویید: «خداوند! خون ما و آنان را حفظ کن. بین ما و آنان آشتی برقرار فرما. از گمراهی نجات شان بده تا حق را از نادانی باز شناسند و از کسی که سخنان او سر ستم و تجاوز می زند، دوری کنند.»

زمامداری و حکومت از روی لیاقت: در نگاه علی بن ابی طالب، زمامداری حق نیست که خدا به بشری داده باشد و او و خویشان او هرگونه که می خواهند آن را به پیش ببرند؛ چنان که بعدها در حاکمیت امویان و عباسیان شد و چنان که در تاریخ قرون وسطی اروپا بود و آنان والی یا پادشاه را سایه خدا در زمین می شناختند و اراده زمامدار را همان اراده آفریننده آسمان می دانستند که در آن به شایسته ها نگاه نمی شود. بلکه زمامداری در نگاه

ملی از آن توده‌هاست، به هرکس که بخواهند می‌دهند و از هرکس که بخواهند می‌گیرند؛ کارهای شایسته پاداش، و به ناشایست‌ها کیفر می‌دهند.

علی می‌گوید: «اگر تو را از روی توانمندی و عافیت، حاکم کردند و بر تو اتفاق نظر کردند، زمام کارهایشان را به دست بگیر و اگر اختلاف کردند، به حال خودشان رها کن» و می‌گوید: «بنگرید، اگر نپذیرفتندتان نپذیرید و اگر قبول‌تان داشتند، همکاری کنید. هر کدام از حق و باطل را طرفدارانی است.»

محترم شمردن حقوق انسان و احترام به آزادی عقیده: در نگاه علی، انسان بودن دلیل کافی است بر این که شخص محترم، محبوب و مورد توجه باشد و حقش محترم شمرده شود. در نامه‌اش به کارگران خود در مصر می‌نویسد: «بر مردم چون درنده‌ای زیان‌آور نباش خوردنشان را غنیمت بشمار، زیرا آنان دو گروه هستند: یا برادر دینی تو هستند یا در فرینش هم نوع تو. آن‌گونه‌ای که دوست داری خداوند نظر عفو و گذشت خود را شامل تو کند، نظر عفو و گذشت خود را شامل آنان کن. از گذشت پشیمان مباش و به کیفردهی مبادمان نشو.»

آزادی عقیده دینی، در قانون امام علی (علیه‌السلام)، حتی از حقوق انسانی است و از آنجا که آزادی تجزیه ناپذیر است، نمی‌شود انسان از سربازی آزاد را از سوی دیگر در بند شد. بنابراین مسلمان، برادر مسیحی است، چه بخواهد و چه نه؛ زیرا انسان برادر انسان است، چه خوش و چه ناخوش داشته باشد. اگر قرب به خسیل، در قانون امام علی (علیه‌السلام) درباره آزادی، معیار اصلی نباشد و اگر آزادی شرافتمندانه، حق قدسی در نظر او نباشد، وی هرگز آنانی را که در راه مسیح گام می‌زنند، همچون کسانی که در راه محمد قدم برمی‌دارند، ستایش نمی‌کرد. بسیاری از مردم علی را دیدند که عمامه سبز خود را بر سر کرده است و در مسجد مدینه با تمام جدیت این سخنش را تکرار می‌کند که: «هر کس پیرو انجیل را بیازارد، مرا آزرده است.»

تفر از جنگ و تلاش برای صلح و دوستی: به این ناله دل‌علی گوش کنید: «ای انسان! چه چیز تو را با نابودی خویشتن مأنوس ساخته است؟ آیا از خواب بیدار

نمی‌شوی؟» در زندگی علی تنفر از تجاوز، جنگ افروزی و کشت و کشتار و ستایش یک رنگی، دوستی و برادری، در گفتار و کردارش دست به دست هم داده است. او به همکاری برای صلح و تلاش برای تحقق آن دستور می‌دهد، زیرا «در صلح، امنیت شهرها نهفته است» و به ناخشنود داشتن جنگ فرمان می‌دهد و خودش نیز جنگ را ناخوش می‌دارد، زیرا جنگ تجاوزگری است و «تجاوزگری بر بندگان زشت است» و در هر حال زیان، نتیجه حتمی این تجاوز است: «هر کس که دشمنی کاشت، زیان درو کرد» و چون نتیجه جنگ بدبختی؛ ای همه آدمی زادگان است؛ برای پیروز و شکست خورده.

گوش‌ها را به دنیای بسیار تا از انسانی آگاه شوی...: چرا گوش شنوا به دنیاست نمی‌سپاری تا از... به بزرگی آگاهی سازد که دنیا از افرادی چون او در بین نسل‌ها به ندرت سخن می‌گوید؟ چرا گوش دل و خرد به دنیاست نمی‌دهی که در ژرفای وجودت خبر از مردی آورده باشد، داناتان را یا دلی او را در وجدان خود دارد؟ دریا دلی که چنان اوج گرفت که دنیا برایش خوار شد رزندی کم ارزش؛ و پسران، خویشان؛ مال، قدرت و دیدن طلوع و غروب خورشید بر... ایده‌های اهمیت شده است. چرا از دنیا درباره اندیشه‌ای نپرسیده‌ای که برای انسان، روشی در حکمت به بار آورده است که از بهترین روش‌های روزگاران و از نتایج ارزشمند آنهاست. پیشینیان آن را به یادگار نهادند و فرزندان و نوادگان آن را به ارث بردند و گرد آن جمع شدند.

آیا خرد نیرومندی را می‌شناسی که از ده قرن و اندی پیش، این حقیقت بزرگ اجتماعی را بنیان نهاد و بر پندارهایی که هزاران ریشه دارد، خط بطلان کشید و اعلام کرد: «هیچ نیازمندی گرسنه نمی‌ماند مگر به خاطر آنچه برخوردار از آن بهره‌مند شده است.» و برای تثبیت این حقیقت چنین افزود: «هیچ‌گاه نعمتی انباشته ندیدم، جز آن‌که در کنارش حق از دست رفته بود.»

او به یکی از کارگزاران خود درباره احتکار، این بن‌مایه‌ی زیان اجتماعی چنین نوشت: «احتکار برای توده حاکمان راهی زیان‌مند و عملی ناشایست است؛ از احتکار پیش‌گیری کن.»

آیا بزرگی را می‌شناسی... : آیا بزرگی را می‌شناسی که خرد کارای او از قرن ده و اندی ش، او را بر کشف راز درست انسانیت راهنمایی کند و با انسان‌ها پیوند ژرف داشته شد؛ در حالی که حاکمان روزگار و پادشاهان زمانش جز در فضایی که انسان‌ها نردبان و زارشان باشند، برایشان ارزشی قائل نبودند؟

اگر رافائل یک زن کشاورز ایتالیایی را برای ترسیم تصویر مریم عذرا مادر مسیح برگزید هر آنچه را از مفهوم کرامت انسانی دوست داشت و در اراده‌اش بود، در آن چهره نمایاند و تولستوی، ولتر و گوته در دستاوردهای فکری و اجتماعی خود، روح آن چه را رافائل در این چهره پردازش نهاده بود، به کار گرفتند. این بزرگ مرد، صدها سال پیش، ز آن پیشی گرفته است. با همه تفاوت‌هایی که روزگار سخت او با شرایط مساعد اینان، و جامعه بسته او با جامعه‌های باز آنان داشت. او با پادشاهان، امیران، والیان و ثروتمندانی که راه ملت‌های ستمدیده و خوار شده را بیهوده گرای سد کرده بودند در ستیز بود.

با سوگند می‌گفت: «سوگند به خدا حق ندادم دیده را از ستمگرش خواهم گرفت و ستم‌گر را افسار زده به جاده حق خواهم کشید. آن را خوش نداشته باشد.» آنگاه فریاد نجات بخشی را که گویای معرفت و آگاهی به حقیقت افشاگری افسار گسیخته و غرق در پوچی و نیز واقعیت ملت گرسنه و بدبخت است، بر سر امیران هوس باز می‌کشید و با گزیده‌گویی که گویا فریاد تقدیر بود، می‌گفت: زیردستان‌تان بالادستان است و بالادستانان زیردست خواهد شد و از این سخن هدفی جز اشاره صریح به معریمیت توده‌های مردم از نعمت‌ها و شیطان‌های شرارت و دیوهای ستم و نیرنگی که در زیر بار تحول داران، حاکمان و احتکارگران پنهان بودند نداشت...»

آیا درباره حاکمی پرسیده‌ای... : آیا درباره حاکمی پرسیده‌ای که خودش را از خوردن نان بر حذر می‌داشت، از بیم این‌که در جاهای بسیاری شهروندانی بودند که شکم سیر نبودند، یا از پوشیدن لباس نرم دوری می‌گزید چون در بین ملت کسانی بودند که لباس زمخت می‌پوشیدند و از گرد آوردن دره‌نمی پرهیز می‌کرد چون در بین مردم فقر و نیازمندی وجود داشت؛ و آن‌گاه برادرش را به خاطر بی‌تحمیل رنجی در پی به دست

آوردن دیناری از مال مردم بود، مورد مواخذه قرار می داد و یاران و پیروان و والیانش را به خاطر آن که قرص نانی از سفره ثروتمندی می خورزدند، مورد بازخواست قرار می داد. زیر احتمال داشت که آن قرص نان رشوه باشد؛ و آن ها را تهدید می کرد و می ترساند و به یکی از زمامدارانش پیغام می فرستاد که به خدا سوگند خورده است که اگر وی به مال مردم به مقدار اندک یا زیاد خیانت ورزیده باشد، چنان بر او سخت خواهد گرفت که او را کم بهره سنگین بار و ناتوان سازد. او زمامدار دیگر را با این عبارات های زیبا، کوتاه و گویا مورد خطاب قرار می داد: «به من خبر رسیده است که زمین زیر پایت را لخت کردی و هر چه زیر پایت به گرفته و خورده ای، اکنون گزارش حسابت را به من بفرست.» و فردی را که به حساب مستضعفان در پی ثروتمند شدن و رشوه گرفتن بود، می گوید: «از خدا پروا کن و اموال آن مردم را به خودشان باز گردان. اگر چنین نکنی و خداوند مرا بر تو مسلط سازد، درباره تو به درگاه "ای سزای خوارم داشت و با این شمشیرم که هر کسی را که با آن زده ام وارد جهنم شده است، تو را خواهم زد.»

آیا بین مردم فرمانروایی را می شناسی... : آیا بین مردم فرمانروایی را می شناسی که در روزگار خود، خودش گندم را آرد کند، از آن چه آرد کرد، نان خشکی فراهم آورد و آن را با زانویش بشکند و بخورد و یا کفش خودش را خرد پینه بزند و چنان که گفتیم هرگز از مال دنیا چیزی برای خود جمع نکند؟ چون همه هست در آن بود که حق مستضعفان، ستم دیدگان و فقیران را از بهره کشان و احتکارگران باز گیرد و زندگی آنان را پاس بدارد تا با کرامت روزگار بگذرانند و در پی آن نباشد که خود شکم سیر، لباس پوشیده و خواب راحت داشته باشد؛ چرا که بین مردم «کسانی هستند که این به قرص نانی ندارند» و «شکم هایی تهی و دل هایی اندوه بار وجود دارد.»

آیا در قلمرو عدالت بزرگ مردی را می شناسی... : آیا در قلمرو عدالت، بزرگ مردی را می شناسی که اگر همه ساکنان زمین علیه او باشند، او همچنان بر حق پای فشارد؟ و دشمنان او اگر کوه و دشت را انباشته کنند، باز هم بر باطل باشند؟ زیرا عدالت در وجود او مقوله اکتسابی نبود، گرچه بعداً در روش او به یک مذهب تبدیل شد، یک برنامه ریزی نبود

سیاست آن را تقریر کرده باشد، گرچه این نیز یکی از جنبه‌های مفهوم عدالت در نظر او بود، و یک راه نبود که او بخواهد برای دستیابی به صدارت، آگاهانه آن را بیماید، گرچه او را پیمود و در نتیجه در دل خوبان جای گرفت. بلکه عدالت در ساختار وجودی او عملی بود که با دیگر اصول وجودی‌اش متحد بود و سرشتی بود که نمی‌شد از آن در گذرد. علیه آن اقدام کند؛ گویی که این عدالت ماده‌ای بود که ساختار وجودی‌اش از آن برآمده بود و چون خونی در رگ‌ها و روحی در وجودش بود.

آیا فرمانروایی می‌شناسی که از حرمت دشمن و دعوت به نیکی بگوید...: آیا بین مردم فرمانروایی را می‌شناسی که همه ابزار ثروت و پادشاهی نزد او به گونه‌ای مهیا شده شد که برای دیگران مهیا نمی‌شد، اما او همواره از همه آن ابزار و عوامل دوری کند و آنها را رها سازد؟ همه آرایه‌های شرف و نسب در او جمع باشد، اما او بگوید: «هیچ برافتنی چون فروتنی نیست» و در مدارا با او، او را دوست بدارند و او بگوید: «هر کس مرا دوست می‌دارد برای خود از فقر لباسی بپوشد» و عده‌ای در دوستی او غلو کنند و او بگوید: «در مورد من دوستدار غالی، هلاک است» و آنگاه خویشان را مورد خطاب قرار داده و بگوید: «پروردگارا، آن چه نمی‌دانیم بر ما ببخش» عده‌ای او را در جایگاه خدایی شاندند، ولی او آنان را به سخت‌ترین شکل مجازات کرد. و عده‌ای او را ناخوش داشتند و او با آنان چون برادری خیرخواه برخورد کرد. آنان به وی بد گفتند و او در برابر آنان به بدگویی پرداختند. اما او به یاران خود گفت: «دوست ندارم که بدگو باشند» با او به دشمنی برخاستند، بر او بد کردند و حرمت چیزی را در حق او پاس نداشتند و علیه او ست به پیکار زدند. امام او می‌گفت: «برادرت را با احسان و نیکویی سرزنش کن و با انعام او، او را بازگردان» و «هرگز برادر تو در قطع پیوند قوی‌تر از تو در برقراری پیوند نباشد» در بدی کردن به تو، از تو بر نیکی کردن به او تواناتر نباشد» به او سفارش همراهی بر چند کوتاه مدت با پاره‌ای از گناهکاران به خاطر حفظ حاکمیت کردند. اما او گفت: «دوست تو کسی است که تو را نهی کند و دشمن تو کسی است که تو را گول بزند» و افزود: «راستگویی اگر چه بر تو زیان رساند، بر دروغگویی گرچه به تو سود دهد پیش دار»

تاریخ و حقیقت بر این صدای عدالت انسانی شهادت می دهند: کسانی که خوبی های او شامل حال شان شده بود با او جنگیدند. اما او خطاب به خویش می گفت: «تشکر نکردن کسی تو را از نیکی کردن باز ندارد».

نزد او از نعمت های دنیایی سخن به میان آوردند. او به گوینده آن نگاهی کرد و گفت: «پسندیده ترین نعمت، خوش اخلاقی است.» بار دیگر نزد او آمدند و به او پیروزی به روش حاکمان را پیشنهاد کردند، اما او گفت: «آن کس که به وسیله گناه پیروز شده، پیروز نیست و چیره به وسیله شر، شکست خورده است».

او از بدن های دشمنانش آن قدر که دیگران نمی دانستند آگاه بود، اما از آن ها چشمه می پوشید و خاطرات را از آن ها تهی می کرد و با خود زمزمه می کرد که: «شریف ترین رفتارهای شخص کریم، غفلت از چیزهایی است که از آن ها خبر دارد.» دشمنان و دوستان نادانش روزگار را پندار می نمودند که در دل هر کسی می توانست موجب بدبینی به مردم شود، اما او همواره می گفت: «سخنی که از زبان کسی بیرون می آید، تا جایی که راهی برای حمل آن به نیکی پیدا می کنی، هرگز آن را به بدی حمل نکن».

در نگاه تاریخ و حقیقت، تفاوتی ندارد، که تم این مرد بزرگ را بشناسی یا نشناسی. چون حقیقت و تاریخ گواهی می دهند که وجان شریف پدر شهیدان، علی بن ابی طالب، فریاد عدالت، انسانیت و شخصیت جاودان شرق است.

در انتخاب نام این کتاب مترصد و منتظر فرصتی بودم که به این عنوان که شأن و مقام آن حضرت را بیان کند انتخاب شود تا این که در عالم مکاشفه همان نفر در هیئت علما در همان اتاقی که در آن مشغول عبادت و نوشتن بودم وارد شدند.

چون آنان را اهل علم، فضل و کمال دیدم ناخودآگاه به ذهنم خطور کرد که راجع به نام گذاری کتاب از آنان بپرسم از یکی از آنان پرسیدم که من کتابی راجع به امیرالمومنین نوشته ام بفرمایید که نام این کتاب را چه بگذارم آن سه نفر دیدم که چهره خود را برگرداندند و به آن یکی عالم که ظاهراً مهم تر از آنان بود توجه کردند و دیدم که آن یکی عالم به من فرمود: نام کتاب را بگذار «حجه البالغه» بعد از پایان این مکاشفه دنبال این

سم گشتم دیدم در قرآن آیه ﴿قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ﴾ (انعام، ۱۶۱) که در تفاسیر مراد از ﴿الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ﴾ حضرت علی و فرزندان وی می باشد بیان شده است و همچنین در زیارت نامه مطلقه چهارم آن حضرت ﴿السَّلَامُ عَلَی "حُجَّةِ اللَّهِ الْبَالِغَةِ" وَ نِعْمَتِهِ السَّابِقَةِ وَ نِعْمَتِهِ الدَّامِغَةِ﴾ بیان شده است به این خاطر اسم کتاب را طبق دستور "الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ" گذاشتم.

در پایان از زحمات بی دریغ سرکار خانم ابراهیمی در ویراستاری و صفحه آرایی این کتاب تشکر و قدردانی دارم و همچنین از خانواده و خصوصاً مادر ایشان که مشوق و محرکشان برای انجام و به پایان رساندن این کتاب بودند کمال تشکر را دارم. از طراح کتاب جناب آقای سپهر که طرحی زیبا برای این کتاب به تصویر کشیده اند کمال تشکر را دارم.

با تشکر:

میثم رحیمی (ابو تراب)